

Забобони як містична основа сподівання

Масюк О. П., Запорізький національний університет

У статті розглядається генезис ірраціональних проєкцій майбутнього від забобону до симулякру, які наклали унікальний відбиток на містичну основу сподівання. Встановлено, що емоційне враження від зустрічі з імовірним небуттям народжує репетитивні практики опрацювання перспективи існування, які вступають у суперечку з домінуючим світоглядом, але поступово інтегруються у нього. Визначено, що забобони і марновірства активно розвиваються навколо трактування життя та смерті. Охарактеризовано взаємодії забобону і табу щодо виокремлення суб'єкта сподівання. При цьому виокремлено походження візюнера як наступника тотем-образу в ірраціональній основі проєкції майбутнього. Зазначимо, що упередження виступають як продуктом діяльності тотем-візюнера, так і засобом для його подальшого заміщення у неперсоніфікованому вакуумі прийдешнього існування.

Епіцентром існування забобонів є сфера подвійної маргінальності, коли внутрішній вихід на межу можливостей супроводжується складними умовами існування. З'ясовано, що симуляції та симулякри постають самостійними проєкціями для регулювання суспільних відносин, які формують гіперреальну перспективу. Особлива увага приділяється впливу науково-практичних забобонів на розвиток перспектив соціального співіснування.

Визначено, що стереотип виступає кроком на шляху до побудови універсальної проєкції перспективи існування – меллонтиту. Він подається як відбиток майбутнього, який гармонійно влітається у соціальний простір. Ця колективна проєкція прийдешнього пов'язана зі встановленням міри та межі плину особистісного життя, які розвиваються шляхом фракталізації узагальненого бачення перспективи.

Ключові слова: забобон; марновірство; тотем; табу; архетип; стереотип; симулякр; симуляція; репетитивність; реальність; меллонтит; візюнер

Superstition as a mystical basis of hope

Masiuk O. P., Zaporizhia National University

The genesis of the irrational projections of the future, which made a unique imprint on the mystical basis of hope, has been discussed in the article. This genesis includes the projections of future starting from superstition and going to simulacra. It has been shown in the article that the emotional impression of meeting with probable non-being gives the rise to rehearsal practices of understanding the existence's perspectives. Such practices conflict with the dominant worldview, but they are gradually integrating into it now. The rehearsal design is used in the creation of folk traditions, the development of models of daily behavior, as well as it is used in the process of creating the sociality of hope.

It has been determined that prejudices and superstitions are developing actively in the interpretation of life and death and are characterized by the interaction of prejudice and taboo regarding the manifestation of the subject of hope. At the same time, the origins of the visionary being the successor of the totem-image in the irrational basis of the future's projection have been described by the author. It should be noted that prejudices are both a product of the activity of the totem visionary and a means for its further replacement in a non-personalized vacuum of future existence.

The epicenter of the existence's prejudice is an area of double marginality, when the internal exit to the limit of possibilities is followed by complex conditions of existence. It has been found out that modeling and simulacrum become to be the independent predictions, which help to regulate social relationships and form a hyper-real perspective. Special attention has been paid to the influence of scientific and practical prejudices on the development of prospects for the social coexistence.

It has been determined that the stereotype is a step on the way to the construction of a universal projection of the existence prospect – future-type prospect. It is presented as a reflection of the future, which is harmoniously implemented into the social space. This collective projection of the future is connected with the determination of the degree and boundaries of person's personal life and which are developed through the fractalization of a generalized vision of perspective.

Keywords: prejudice; superstition; totem; taboo; archetype; stereotype; simulacrum; simulation; repetitiveness; reality; future-type; visionary

Суеверия как мистическая основа надежды

Масюк О. П., Запорожский национальный университет

В статье рассматривается генезис иррациональных проекций будущего от предрассудка до симулякра, которые наложили уникальный отпечаток на мистическую основу надежды. Установлено, что эмоциональное впечатление от встречи с вероятным небытием рождает репетитивные практики обработки перспективы существования, которые вступают в противоречие с доминирующим мировоззрением, но постепенно интегрируются в него. Определено, что предрассудки и суеверия активно развиваются в трактовке жизни и смерти. Охарактеризованы взаимодействия предрассудка и табу относительно проявления субъекта надежды. При этом выделено происхождения визионера как преемника тотем-образа в иррациональной основе проекции будущего. Отметим, что предубеждения выступают как продуктом деятельности тотем-визионера, так и средством для его дальнейшего замещения в персонифицированном вакууме будущего существования.

Эпицентром существования предрассудков является сфера двойной маргинальности, когда внутренний выход на предел возможностей сопровождается сложными условиями существования. Выяснено, что симуляции и симулякры возникают как самостоятельные проекции для регулирования общественных отношений, которые формируют гиперреальную перспективу. Особое внимание уделяется влиянию научно-практических предрассудков на развитие перспектив социального сосуществования.

Определено, что стереотип выступает шагом на пути к построению универсальной проекции перспективы существования – меллонтима. Он представляется как отражение будущего, которое гармонично вплетается в социальное пространство. Эта коллективная проекция будущего связана с установлением степени и границы течения личностной жизни, которые развиваются путем фрактализации обобщенного видения перспективы.

Ключевые слова: предрассудок; суеверие; тотем; табу; архетип; стереотип; симулякр; симуляция; репетитивность; реальность; меллонтим; визионер

Постановка проблеми.

З самого початку свого існування люди-ну цікавлять майбутні події та процес їх протікання. Особливе місце у цьому спектрі завжди займали такі речі, як життя, смерть, любов та врожай. Забобон як засіб первинного пояснення прийдешнього завжди супроводжувався пошуком причинно-наслідкових зв'язків, які оформлювались у суспільній свідомості.

Забобони присутні в житті кожної людини, яка може мати будь-який рівень освіти та різновид релігійного вірування. Зміст цього прояву сприйняття майбутнього переродився у різноманітні симулякри, які розвинули простір соціальної гіперреальності. У всіх подібних випадках наявна помилка у переосмисленні причинно-наслідкових зв'язків соціальних процесів, що дало неправильне бачення перспективи існування.

Забобони наклали ірраціональний відбиток на всі форми сприйняття майбутнього, що зумовлено їх чуттєвою основою в первинних спробах організації особистісного та колективного життя в суспільстві. Сподівання, на відміну від забобону, є продуктом активності людини заради майбутнього існування, якому

притаманна змістовність і раціональність у визначенні перспективи.

Актуальна практика суспільного використання забобонів як донаукового аналізу майбутнього говорить про те, що їх не можна винищити. Імовірно, це пов'язано з тим, що вони знаходяться у підсвідомості особистості та суспільного утворення. Проте згубний вплив містифікації прийдешнього буття можна мінімізувати за рахунок розвитку більш ефективних і дієвих проєкцій майбутнього, таких як сподівання. Виходячи з вище сказаного, дослідження забобонів як містичної основи сподівання є актуальною темою для даної наукової роботи.

Аналіз досліджень і публікацій.

Змістовну природу забобонів та марновірств розкривають Д. Антонов, В. Борисов [1], Ю. Бохенський [3], З. Фрейд [11], Д. Майерс [12]. Національну специфіку цього явища виділяють А. Коржумбаєва, Г. Бекахметов [5], С. Коуті, Н. Харс [6], К. Леві-Стросс [7], А. Маслюк [8]. Практику розвитку ірраціональних проєкцій майбутнього аналізують Ж. Бодрійяр [2], О. Косілова [4], Л. Невська [7], О. Тарасов [8]. Метою цієї наукової роботи є визначення сутності та специфіки впли-

ву забобонів на функціонування соціальних сподівань.

Виклад основного матеріалу.

Давайте пильно роздивимось значення цих явищ для того, щоб наблизитись до їх пояснення та розуміння. Забобони виступають сукупністю хибних детерміністських уявлень про події в майбутньому, яка виникає за наслідками побутових спостережень за практикою існування і багаторазово підкріплюється при первинному засвоєнні епістемі побуту в суспільному середовищі. Максимально коротко і чітко поняття «забобон» визначає Ю. Бохеньський. Він стверджує, що забобон – це точка зору, яка суперечить домінуючому світогляду [3]. Відтак, забобон (те, чого не можна робити) може зустрічатись не тільки в практиці народного побуту, а й у всіх сферах суспільного життя, які мають локалізовану картину світогляду.

Марновірство є більш розвинутою формою ірраціональної проекції майбутнього, яка полягає у несвідомій підміні суб'єктності в перспективних суспільних відносинах та виходить з побутових спостережень за взаємодією у соціальній групі. Відтак, забобони орієнтуються на об'єкт, а марновірства на суб'єкт у хибно обґрунтованій перспективі навколишнього простору.

Аналізуючи експерименти щодо маніпулювання марновірством, Д. Майерс наполягає на активному їх використанні у проектуванні сучасної соціальної практики залучення людини в перспективні колективні відносини. Він пише: «Між просвітництвом та втягуванням, між інформацією та пропагандою, марновірством та примусом проходить тонка пунктирна лінія» [12, с. 259]. Зауважимо, що перехід зазначеної лінії визначається за допомогою встановлення рівня суб'єктності учасника перспективних суспільних відносин, а також характеру його взаємодії з навколишнім соціальним простором.

Людей, які вірять у забобони, доволі часто представляють слабовольними та з невпевненістю у собі, але складність стосунків із соціальним часом може ховатися як усередині людини, так і зовні. А. Маслюк підтримує думку, що у прихильників забобонів: «...неадекватна занижена самооцінка, яка призводить до стійкої невпевненості в собі» [8, с. 273]. Разом із цим використання забобонів можна пояснити подвійною маргінальністю, коли людина на межі зусиль та можливостей постійно

знаходиться в агресивних умовах існування з антагоністичною можливістю отримання соціального профіциту. До таких людей можна зарахувати спортсменів, військових, лікарів, поліцейських та рятувальників.

Аналіз забобонів як початкових уявлень про осмислення та обробку прийдешніх змін дає змогу зрозуміти джерело появи візйонера в сподіванні. Іntenція на суб'єкта проекції майбутнього включає в себе факт його предметнення в теперішньому. З першою появою подібних проекцій цю роль виконував тотем. На думку З. Фрейда: «Тотем вважається прабадьком всієї родини, крім того, янголом-охоронцем та помічником, який передрікає майбутнє та впізнає і милує своїх дітей, навіть якщо він, як правило, небезпечний для інших» [11, с. 13]. Тотем був суб'єктивно корисним для суб'єкта перспективних суспільних відносин на відстані досяжного існування, що триває і має тривати в майбутньому. Втрата релігійної символіки родинних зв'язків у суспільстві не заперечує необхідність опредметнення провідного суб'єкта сподівання. Відтак, візйонер підмінює собою тотем, але на загальносуспільному рівні.

Якщо тотем-візйонер відсутній в організації перспективної активності людини, то забобони набувають форми упередження, яке виступає побутовою відповіддю на невідоме майбутнє. Сподівання, народжене з упередження, має надзвичайну стійкість, але віддзеркалює виключно суб'єктивне бачення майбутнього, відірване від реальності. Власне упередження і виступає тим розламом, який руйнує суб'єкт-суб'єктний «ланцюг часів». Упередження задають обмеження щодо можливого і неможливого для автора сподівання. Зазначений поведінковий шаблон визначає обсяг комфортних і зрозумілих умов існування в прийдешньому. Поряд із цим визнання подібних конструкцій помилковими дає проектувальникам майбутнього більший простір для опрацювання перспективного співіснування.

Забобони, як і сподівання, сформовані на чуттєвому сприйнятті світу та містять у собі багато суперечливих протилежностей, заснованих на контрасті світосприйняття. Свого часу у Норфолку у Вікторіанській Англії була традиція запрошувати на весілля сажотруса. При цьому наречена обов'язково мала його поцілувати. Вважалося, що злякавшись бруду вона назавжди стане надзвичайно охайною [6,

с. 36]. Емоційний дисонанс здавна мав спонукальну силу, яка впливала на зворотну організацію майбутнього у всіх проявах буденного життя.

Емоції від сприйняття існування мають різний ступінь раціональності та обсяг прихованих значень, які вкладаються у забобони про майбутнє. Зазначений національний забобон містить наступну контрастну проекцію: зустріч із людиною зі складним майбутнім давала змогу оцінити власне життя, статус та затишок родинного співіснування, а також трішечки поділитись святом із цією особою. Крім того, цей забобон з поцілунком є провокацією майбутньої гендерної нерівності дружини через публічне посоромлення.

Містика сподівання у емоційному підкріпленні нез'ясовності майбутнього, яка зумовлена небезпекою та ненадійністю умов існування. Досвід небезпеки при зіткненні з оточуючим середовищем формулює ірраціональний базис сподівання, який стає суперечливою основою для перспективної організації існування на повторювальній основі. Від містики сподівання не застрахована будь-яка людина. Вона виникає та розвивається на контрасті сприйняття життєвого простору та викликає повторення успішної соціальної практики зіткнень із відчуттям щодо фактичного приходу небуття.

Репетативність активно використовується як для розповсюдження забобонів, так і для впровадження більш розвинутих проекцій існування. Імовірно, практика повторювання бачення майбутнього виникла як протидія емоціям від непізнаного прийдешнього буття. Ж. Бодрійяр наполягає на згубності практики повторів, яка містить у собі беззмістовність та безкінечність симуляцій буття. Вони подаються «...як гіперреальні події, які вже не мають конкретного змісту та власної цілі та тільки безкінечно віддзеркалюються одна в одній» [2, с. 92]. Відтак, репетативність може мати кількісний і якісний вектор розвитку, що діаметрально протилежно впливає на зміст майбутнього соціального простору.

Джерелом практики репетативного проектування є фольклор. Л. Невська наполягає: «Повтор як прийом організації фольклорного тексту діє на всіх рівнях: звукове наслідування, граматичні вирази, повтори окремих лексем або ланцюга синонімів, аж до повторення розлогих текстових фрагментів» [9, с. 61]. Повтор у тексті перетворюється на повтор змісту

та виступає складовою запам'ятовування узагальненої проекції коректного існування. Репетативне проектування використовується при створенні народних традицій, розробці моделей повсякденної поведінки, а також у процесі формулювання соціальності сподівання.

Сподівання абсорбує в себе ряд початкових детермінант опрацювання майбутнього. Репетативність в існуванні та його тривалість є їх основою. Продовження існування є об'єктом забобонів про перспективу життя, які щільно увійшли у формування таких проекцій майбутнього, як сподівання. Є. Коуті та Н. Ханса описують історичні англійські забобони для вагітних жінок: «У збірці валлійського фольклору Марі Тревельян можна зустріти такі «передбачення»: якщо жінка занурить пальці в брудну воду, шкіра на руках дитини загрубеє; якщо обв'яже мотузку навколо талії, дитя чекає нещастя; якщо після прання перевертати корито, дитина виросте охайною» [6, с. 51]. Зазначимо, що в процесі розвитку таких проекцій майбутнього, як сподівання інтенція на результат йде не від суб'єкта, а на суб'єкта перспективних змін. Фактично, диво народження людини привносить повторення ірраціональних проекцій майбутнього, які ефективно спрацювали задля появи нового життя.

Незалежно від сфери професійної діяльності і світогляду, хвилюючим питанням є кількість і якість подальшого існування. Забобони пов'язані з потребою максимального продовження життя поступово стають часткою змісту практично кожної проекції майбутнього. Ю. Бохенський наполягає, що найбільш складними у соціальній сфері є забобони пов'язані з: «...розповідями про «безсмертну душу народу», про «безсмертних пророків», «цінності» і т. д. ...бо світ – це величезне кладовище померлих народів. З великим трудом ми знаходимо на ньому сліди минулих культур та народів, намагаючись хоча б приблизно зрозуміти, що вони собою представляли» [3, с. 29-30]. Забобони про колективне духовне безсмертя є узагальненим фундаментом для соціальних сподівань, які підкріплюються ідеєю перспективи благого життя для кожного члена суспільного утворення.

Особистісне майбутнє розвивається через фракталізацію простору перспективного співіснування, що починається при впровадженні конструкцій, зазначених вище. О. Косілова звертає увагу на наступне: «... го-

ризонт потенційності формується сумісною увагою, сумісним конституюванням сенсу» [4, с. 90]. Саме так забобони щодо майбутнього доволі часто мають універсальний характер, що пов'язано зі спрямованістю на пошук допомоги у невідомій перспективі. У подальшому зміст подібних забобонів фракталізується з урахуванням місцевого досвіду та звичаїв.

Перейдемо до песимістичних забобонів. Їх містичний шлейф пов'язаний із недосконалістю пізнання та тлумачення течії життя, що наклало відбиток на «павутиння» обґрунтування соціального сподівання. А. Коржумбаєва та Г. Бекахметов описують таку специфіку національного забобону: «Собака виє – до покійника. Ця прикмета не дуже відома сьогодні, але у 1930 роках таке повір'я було широко розповсюджено у казахських аулах. В період масової загибелі людей від голоду в аулах бродило багато безхатніх собак, які часто вили. Наші прадіди та прабабусі вірили, що собаки могли бачити злого духа – передвісника смерті. І коли собаки підіймали страшний вий, це приймалось за знак того, що скоро в аулі очікується смерть» [5, с. 165]. Дослідники критикують подібне передбачення майбутнього, визначаючи ірраціональність сформованого причинно-наслідкового зв'язку. В часи голодомору 1930 року не тільки люди, а й собаки страждали від голоду. Одним із проявів голоду у собак був вий. Побудова хибних причинно-наслідкових зв'язків, не прив'язаних до об'єктивної реальності, впливає і на відображення сподівання в соціальному просторі (соціальні невдоволення та кризи). Містика забобонів передається у містику сподівань, коли кінцева мета або учасники перспективних відносин розглядаються ізольовано, не об'єктивно і з викривленою суб'єктивністю.

Забобони доповнюються та пояснюються за допомогою табу. К. Леві-Стросс розкриває зміст харчових табу, які впливають на майбутню поведінку людини. Він пише: «Розглянемо зараз випадок з худобою, соціальна позиція якої метонімічна, але відрізняється від позиції собак у тому відношенні, що з худобою більш відкрито поводяться як з об'єктом, а собаки – суб'єкт» [7, с. 402]. Відповідно, забобони та табу доповнюють один одного при поясненні побутового майбутнього. Крім того, статус суб'єкта розкриває більш перспективну роль у загальній картині майбутнього існування, що інколи

може наділятися і надприродною силою.

Потрібно зазначити, що статус суб'єкта проєкції майбутнього може бути складовою маніпуляції на основі формулювання сучасного забобону. Такі ірраціональні проєкції майбутнього можуть впливати на перспективну соціальну діяльність не тільки на побутовому, але й на науковому рівні. Ю. Бохенський розкриває згубність інтенції на авторитет. Він пише: «Омана стосується віри в абсолютні авторитети, тобто в те, що існують люди, авторитетні у всіх областях. Безумовно, це неправильно – людина може бути авторитетною в якійсь одній області, навіть у декількох областях, але вже ніяк не у всьому на світі» [3, с.16]. Марновірство про авторитет народилось із проєкційного імпринтингу, який став основою і корисних, і марних знань про майбутнє. Проте складність використання авторитету при формулюванні сподівання обмежується не тільки його фаховістю, але й актуальністю знань, необхідних для ефективного існування в перспективі.

Сподівання орієнтуються на авторитетів-провідників майбутнього, які мають гарантувати відсутність несподіваних наслідків у житті суспільного утворення, але на практиці доволі часто виходить навпаки. Авторитет відчужує з процесу прийняття рішень комплексне осмислення соціального розвитку, так як нібито відповідає за нього та володіє ним краще за інших.

Крім того, авторитет наявний в проєкції майбутнього виключно в образі візонера-поводиря, який не є таким насправді. Як приклад, одкровення Ш. Талейрана: «Цілі народи відчували б неймовірний жах, якби дізналися, які дріб'язкові люди панують над ними». Відповідно, проблема суб'єктності сподівання походить з пануючих суспільних забобонів, які впливають на затьмарення розуміння перспективного соціального простору.

Інколи вплив викривленої суб'єктності при проєктуванні майбутнього набуває катастрофічних масштабів. Ю. Бохенський виділяє астрологію як впливовий забобон. На його думку: «Астрологія є одним із найбільш розповсюджених забобонів... У Парижі існує Вища астрологічна школа, яка видає реферати, трактати та підручники, а також присвоює «вчені» звання» [3, с. 26-27]. Суб'єктність сподівання інкарнується не в живих істотах, а в планетах та їх русі, що є частковою секуля-

ризацію у осмисленні проєкцій майбутнього. Небесний простір залишається домінантою в структурі сподівання, але замість еманції майбутнього життя від єдиного джерела відбувається акцентування уваги на планетарні закономірності. Таким чином, міграція суб'єктності в сподіванні багатовекторна та пов'язана з подразником індивідуального та колективного соціального простору.

Стосовно соціальних сподівань вагоме значення має стереотип як комунікативна форма ірраціонального сприйняття майбутнього. На думку А. Маслюк: «Стереотип є соціальною установкою зі збіглим змістом когнітивного компоненту. В ситуаціях, де необхідне творче мислення, стереотип гальмує взаємодію людини з дійсністю» [8, с. 275]. Практично у кожному випадку хибного відображення прийдешньої реальності бачимо складності у процесі пізнання простору існування, яка підмінюється зручними та аподиктичними проєкціями, що стимулюють фрагментацію соціального простору.

Стереотип є словом грецького походження, яке буквально означає об'ємний відбиток. Він є відбитком та візуалізацією для облаштування теперішнього життя людини в суспільстві. О. Торасов наполягає на тому, що візуальні стереотипи, які розвинулись із наявних відбитків реальності, мають специфічний характер: «Вони спрямовані на захоплення оточуючого культурного простору, на виявлення, відрив та привласнення в ньому деякого свого «місця», яке у постмодерні і називається симулякром, тобто стереотипом, образом відсутньої реальності» [10, с. 82]. Інша реальність виступає еманцією перспективної активності для суб'єкта сподівання у боротьбі за виживання у соціальному просторі. Відірвана реальність сподівання стає конструктивною складовою об'єктивної реальності. Подібна містифікація сподівання стає шаблоном для імітації його реалізації в межах спільної картини майбутнього. Містична реалізації сподівання виглядає створенням симулякру, де проєкція бажаного відривається від об'єктивної реальності та створюється ілюзія можливості наближення перспективи, яка повертається апробованою часткою загальної картини майбутнього.

Ж. Бодрійяр наводить влучний приклад перспективного симулякру: «Діснейленд – гарна модель всіх переплєтених між собою порядків симулякрів. Це, перш за все, гра ілюзій

та фантазій: Пірат, Мережеві території, Світ майбутнього і т. д. Цей уявний світ, як вважають, причина успіху закладу. Але що притягує натовпи відвідувачів набагато більше, так це соціальний мікрокосм, релігійна насолода мініатюрною реальною Америкою зі всіма її здобутками та недоліками» [2, с. 20]. Разом із тим ця симуляція бажаного є не тільки місцем для релаксації від реального світу, але й засобом для моделювання поведінки через використання гіперреальних образів та гіперболізованих стилів життя.

Задля визначення конструктивної основи сподівання необхідно виокремити найменш перспективного темпорального відбитку реальності, який можна створити задля його «соціалізації». З урахуванням того, що майбутнє грецькою звучить як меллон, то за аналогією зі стереотипом виходить меллонтит (відбиток майбутнього). Він є схопленням бажаної перспективи існування, яка виходить з попередньої архетипічної та стереотипної історії суспільного існування.

Меллонтит виступає проєкційним якорем колективної поведінки, який розвивається на основі наявних відбитків реальності з минулого до сьогодення у майбутнє. Прикладом деструктивного використання меллонтиту є провокування міжетнічної ворожнечі на суспільно-державному рівні, маніпулювання економічною панікою на основі суспільно-історичних травм та забобонів, а також підтримка антитерористичної істерії як віддзеркалення імовірності нової зустрічі з раптовою колективною загибеллю. Поряд із цим конструктивні напрацювання у проєктуванні меллонтиту допомагають у створенні такої важливої регуляторної конструкції, як сталий суспільний розвиток.

На відміну від симулякру, меллонтит є реальним віддзеркаленням перспективи, яке задається для реалізації в соціальному просторі та нерозривно пов'язане з ним. Меллонтит як продовження темпоральної лінійки відбитків реальності є також і відображенням структури соціального сподівання. Ця синтетична проєкція майбутнього виступає інструментом для формування різномірних соціальних сподівань. Містика у сприйнятті майбутнього не зникає повністю за рахунок емоційної складності співіснування меллон-проєкцій. Разом із цим є значна відмінність. Симулякр розвивається віддзеркаленнями, а меллонтит

на основі детермінізму та фракталізації, що дозволяє йому конструктивно вплітатись у реальність буття.

Використовуючи метод синтезу, поєднаємо такі темпоральні відбитки реальності, як архетип, стереотип та меллонтит, що становлять узагальнену картину розуміння соціального часу. Кожен із цих відбитків поєднується у соціальний хронотип, який характеризує унікальне відображення реальності у житті суспільства. Він є не тільки типовим відображенням активності колективного суб'єкта майбутнього соціального простору, а й його змістовним наповненням, яке залежить від закладеного апостеріорного фундаменту практики життєдіяльності.

Висновки.

Підбиваючи підсумки нашої наукової роботи, зазначимо, що забобон є початком становлення суб'єктності в проекціях майбутнього. Він заклав фундамент емоційного контрасту у розвиток сподівання. Перехід від еквівалентної повторюваності до унікальності бачення перспективи існування охарактеризував появу особистісної соціальності сподівання.

Репетативність бере свій початок у містиці забобону та набирає оберти з оформленням сподівання, що відбивається в його закріпленні

в соціальному просторі. Репетативне проектування як відповідь на загрозу небуття забезпечує сприйняття і ухвалення проекції майбутнього у сьогоденні. Якість та тривалість повторювання залежить від подальшого розвитку суб'єктності у проектування перспективного існування.

Забобони активно функціонують навколо життя та смерті, але з часом розвиваються у ненаукові форми прогнозування (астрологія). Формалізація забобонів збільшує їх вплив на більш раціональні проекції майбутнього, такі як сподівання. Суб'єкт сподівання орієнтується не на аналіз причинно-наслідкових зв'язків, а на спрощений аподиктичний досвід виживання у суспільному утворенні. Критична оцінка генезису відбитків реальності дозволяє виділити вірний шлях розвитку людини з орієнтиром на осмислений кінцевий результат у перспективі.

Меллонтит є синтетичним зв'язком між буттям і небуттям, який постає відповіддю симулякру як багаторазовому віддзеркаленню забобону. Він постає природним продовженням архетипу та стереотипу, що дає змогу сформулювати цілісну, раціональну та ефективну модель перспективного існування в соціальному просторі.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Антонов Д. И. О вере и суевериях: как построен сборник / Д. И. Антонов, В. Е. Борисов // О вере и суевериях: сборник статей в честь Е. Б. Смилянской. – М.: Индрик, 2014. – С. 9-13.
2. Бодрийяр Ж. Симуляры и симуляции / Ж. Бодрийяр. – М.: Издательский дом «ПОСТУМ», 2015. – 240 с.
3. Бохеньский Ю. Сто суеверий: Краткий философский словарь предрассудков: Пер. с польск./ Ю. Бохеньский. – М.: Издательская группа «Прогресс» - «VIA», 1993. – 187 с.
4. Косилова Е. В. Феноменологический анализ роли Другие в формировании горизонта потенциальности / Е. В. Косилова // Вопросы философии. – 2016. – № 1 – С. 82-91.
5. Коржумбаева А. Основы критического мышления / А. Коржумбаева, Г. Бекахметов. – Астана: «Общенациональное движение «Казахстан-2050», 2014. – 208 с.
6. Коути Е. Суеверия Викторианской Англии / Е. Коути, Н. Харса. – М.: Центрполиграф, 2011. – 480 с.
7. Леви-Стросс К. Тотемизм сегодня. Неприрученная мысль / К. Леви-Стросс. – Москва: Академический Проект, 2008. – 520 с.
8. Маслюк А. М. Вплив забобонів на психологію українців / А. М. Маслюк // Вісник Національного університету оборони України. Збірник наукових праць. – 2014. – Вип. 3. – С. 273-279.
9. Невская Л. Г. Механизм стереотипизации в фольклоре / Л. Г. Невская // Речевые и ментальные стереотипы в синхронии и диахронии: материалы к коллективному исследованию. – М.: ИСЛРАН, 1999. – С. 61-62.
10. Тарасов О. Ю. Рамка и визуальный стереотип / О. Ю. Тарасов // Речевые и ментальные стереотипы в синхронии и диахронии: материалы к коллективному исследованию. – М.: ИСЛРАН, 1999. – С. 82-87.
11. Фрейд З. Тотем и табу / З. Фрейд. – Санкт-Петербург: Азбука-классика, 2005. – 256 с.
12. Myers D. G. Psychology Ninth edition / D. G. Myers. – Holland, Michigan: Hope College, 2012- 910 p.

REFERENCES

1. Antonov, D.I., & Borisov, V.E. (2014). O vere i sueveriiakh: kak postroen sbornik [About faith and superstitions: how the collection is built]. *O vere i sueveriiakh: sbornik statei*. Moscow: Indrik [in Russian].
2. Bodriiiair, Zh. (2015). *Simuliary i simuliattcii [Simulations and simulations]*. Moscow: Izdatelskii dom «POSTUM» [in Russian].
3. Bokhenskii, Iu. (1993). *Sto sueverii: Kratkii filosofskii slovar predrassudkov [One Hundred Superstitions: A Brief Philosophical Dictionary of Prejudice]*. Moscow: Izdatelskaia gruppa «Progress» - «VIA» [in Russian].

4. Kosilova, E.V. (2016). Fenomenologicheskii analiz roli Drugie v formirovanii gorizonta potentsialnosti [Phenomenological analysis of the role of others in the formation of a potential horizon]. *Voprosy filosofii*, 1, 82-91 [in Russian].
5. Korzhumbaeva, A., & Bekakhmetov, G. (2014). *Osnovy kriticheskogo myshleniia [Basics of Critical Thinking]*. Astana: «Obshchenatsionalnoe dvizhenie «Kazakhstan-2050» [in Russian].
6. Kouti E., & Kharsa, N. (2011). *Sueveriiia Viktorianskoi Anglii [Superstitions of Victorian England]*. Moscow: Tcentropoligraf [in Russian].
7. Levi-Stross, K. (2008). *Totemizm segodnia. Nepriruchennaia mysl [Totemism today. Untapped thought]*. Moscow: Akademicheskii Proekt [in Russian].
8. Masljuk, A.M. (2014). Vplyv zaboboniv na psykholohiju ukrajinciv [Impact of superstition on the psychology of Ukrainians]. *Visnyk Nacional'nogho universytetu oborony Ukrainy. Zbirnyk naukovykh pracj*, 3, 273-279 [in Ukrainian].
9. Nevskaja, L.G. (1999). Mekhanizm stereotipizatsii v folklоре [The mechanism of stereotyping in folklore]. *Rechevye i mentalnye stereotipy v sinkhronii i diakhronii: materialy k kollektivnomu issledovaniuu*. Moscow: ISIRAN [in Russian].
10. Tarasov, O.Iu. (1999). Ramka i vizualnyi stereotip [Frame and visual stereotype]. *Rechevye i mentalnye stereotipy v sinkhronii i diakhronii: materialy k kollektivnomu issledovaniuu*. Moscow: ISIRAN [in Russian].
11. Freid, Z. (2005). *Totem i tabu [Totem and taboo]*. Sankt-Peterburg: Azbuka-klassika [in Russian].
12. Myers, D.G. (2012). *Psychology Ninth edition*. Holland, Michigan: Hope College.

Масюк Олег Петрович

Кандидат філософських наук, доцент
Запорізький національний університет
69600, Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Masjuk Oleg

PhD in philosophy, associate professor
Zaporizhzhya national university
Address: 66, Zhukovs'kiy Str., Zaporizhzhya, 69600, Ukraine

Email: olegpm16@gmail.com ORCID: 0000-0003-3853-5863

Цитування: Масюк О. П. Забобони як містична основа сподівання / О. П. Масюк // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2018. – Т. 21, № 11. – С. 78-85.

Citation: Masiuk, O.P. (2018). Zabobony yak mistychna osnova spodivannia [Superstition as a mystical basis of hope]. *Scientific and theoretical almanac «Grani»*, 21(11), 78-85.

Стаття надійшла / Article arrived: 16.10.2018

Схвалено до друку / Accepted: 21.11.2018